

Češnjica pri Kropi

1291 - PRVA OMEMBA ČEŠNJICE V PISNIH VIRIH

Chersteten [. . . in Chersteten . . .] 1291 (Urb. Freising II, f. 43; Blaznik 1963, str. 163)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1318

Chersteten [. . . in Chersteten . . .] 1318 (Urb. Freising III, f. 148'; Blaznik 1963, str. 209) Kerstorff [. . . Kerstorff . . .] 1392 (FK Freising I, f. 30; Blaznik 1963, str. 243)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1398

Kersteten [. . . Kersteten . . .] pred 1398 (FK Freising I, f. 21; Blaznik 1963, str. 223)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1399

Gerzsteten [. . . ze Gerzsteten . . .] 1399-05-18 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1481

Kherstetten [. . . sanct Thomas zu Kherstetten . . .] 1481 (BayHStA HL 4, fasc. 36, št. 192)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Tscheschnicza [. . . Tscheschnicza . . .] 1481 (BayHStA HL 4, fasc. 36, št. 192)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1495

Kerstetten [. . . mawtt zw Kerstetten . . .] 1495 (RK Škofja Loka IX)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1500

Češnjica pri Kropi – na Kmetih, 1826
Vir: mapire.eu (franc. kataster)

Češnjica pri Kropi – na Kajžah, 1826
Vir: mapire.eu (franc. kataster)

Češnjica pri Kropi

Hišna številka	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1827	Status animarum okoli 1894	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
2	15	Rossmann	Rozmanova bajta	Pər Mərnák	Pri Mrnaku
6	12	Dollnez	Dolar	Pər Dolinarjə	Pri Dolinarju
8	14	Messnerey	Mežnija	Pər Méžnarjə	Pri Mežnarju
9	18	pri Jost	Josha*	Pər Múrnə	Pri Murnu
10	8	Pogatscnig	Pogačnik	Pər Pogáčənk	Pri Pogačniku
12	7	Thomasche	Tomše	Pər Tomšət	Pri Tomšetju
14	9	Kraschouz	Kaševc	Pər Kášovc	Pri Kašovcu
15	10	Zcheschnouz	Češnovc	Pər Češnovc	Pri Češnovcu
17	/	/	/	Pər Əžén	Pri Rženu
18	11	Thomasin	Tomažin	Pər Tomažin	Pri Tomažinu
19	16	Pototschnig	Potočnik	Pər Potóčənk	Pri Potočniku
20	21	/	Hvalovc	Pər Hválovc	Pri Hvalovcu
21	5	Schittar	Žitar	Pər Žitarjə	Pri Žitarju
22	4	Allesch	Aleš	Pər Aléš	Pri Alešu
23	3	Zeichen	Cajhen	Pər Cájhnə	Pri Cajhnu
24	2	Bostar	Boštar	Pər Bóštarjə	Pri Boštarju
26	1	Rossmann	Rozman	Pər Róžman	Pri Rožmanu
/	6	Zeichen	Cajhnova bajta	U bájť	V bajti
/	13	Kokail	Kokalj	Pər Kokól	Pri Kokolu
/	17	Kraschouz	/	/	/
/	19	/	Stefan*	/	/
/	20	/	Grivar	Pər Grívarjə	Pri Grivarju

Vir: Kako se pri vas reče (RAGOR)

1850

Razdelitev krajske dežele. / (Razglas c. k. krajskiga poglavarstva od 8. Sušca 1850). Krajska kronovina, za katero je poglavarstvo (ob enim okrožna vlada) v Ljubljani in vikši deželni sod (za Krajsko in Koroško) v Celovcu, in ktere oba deželna soda sta v Ljubljani in v Novim mestu, obseže naslednje okrajne poglavarstva, kazne sode, okrajne sode, davkne vrade, katasterske srenje in seliša:

C. k. deželni sod Ljubljana / C. k. deželni okrajno poglavarstvo in kazni sod Radoljca / C. k. okrajni sod in davkni urad Radoljca:

Katasterska srenja Češnica: Brezovica pri Češnici, Dobravica, Češnica, Ovsiše, Polšica, Rovte.

Vir: Deželni zakonik in vladni list za krajsko kronovino, 10. 4. 1850

1854

Dežela: Vojvodstvo Kranjsko. Zborna sodnija I. stopnje: Deželna sodnija Ljubljanska. Mesto gosposke (okraj): Radoljca. Poveršje: 12.3. Ljudstvo: 19.712. Občine ali soseske: Dobrava pri Češnici, Češnica pri Kropi, Kropa (terg), Lancovo, Ljubno, Les, Mošnje, Radoljca (mesto), Založe, Kamna Gorica, Begne, Predterg (Breznica, Bistrica, Leše, Srednja Vas, Zgornje Gorje, Bled).

Vir: Deželni vladni list za kranjsko vojvodino, 24. 3. 1854

*) Deželni vladni list za Krajnsko, prvi razdelk, IX. del, št. 33, leto 1853.

V okraju Ljubljanske deželne sodnije. Radoljska preiskavna sodnija obseže okraje Radoljco in Kranjsko Goro.

Okrajna razdelitev:

<u>Krajne srenje:</u>	<u>Št. duš:</u>	<u>Katasterske srenje:</u>	<u>Oralov:</u>	<u>Duš:</u>	<u>Fara:</u>
Češnica pri Kropi	476	Češnica pri Kropi	1786	476	Ovsiše**

Vir: Deželni vladni list za kranjsko vojvodino, 27. 5. 1854

Op.: *Dobrava – podfara, **Ovsiše – mesifara, Kamna Gorica - mesifara

Op.: Ort-gemeinde – krajne srenje

Češnjica v starih časopisih (pred drugo svetovno vojno)

1872

(Iz Češnjice pri Kropi) se nam piše 16. decembra: Bilo je že večkrat od okrajnega glavarstva preklicano ptiče loviti, pa ptičarji svoje veselje ne opuste. Šel je podpisani kmet k gosp. A. plem. Kapusu, županu v Kamnogorico, da naj pusti v njegovi srenji preklicati, da ne smejo hodit lovit v ondotno vas; to prošnjo je g. župan radovoljno dopolnil in naznanil, da ta in ta kmet to zahteva. Pa kaj naredo ptičarji! Ko pride ta kmet kam, da ga le vidijo, začnejo mu piščalke piskati in žvižgati, kakor so prej ptičem, tako da zdaj skoraj več v sosesko ne smem. To se je tudi v bližnje vasi razglasilo, tako sem jest med samim žvižganjem za to moje posvarjenje. / Tomaš Varel.

Vir: Slovenski narod, 19. 12. 1872

1897

Med Olšami in Kropo je skrita za smrekovim gojzdom vas Češnjica. Podružnica stoji ločena od hiš na nekoliko vzvišenem prostoru in je posvečena sv. Tomažu apostolu.

Nad glavnimi vratmi je v kamnu vdolbena letnica 1696 z imenom Bastian Papler. Takrat je bila cerkev bržkone zidana, popravljena pa 1763. V cerkvi beremo na oboku zidarjevo opazko: Velbana 1814. Nad velikim altarjem je izrek sv. Tomaža: „Moj Gospod in moj Bog!“

Vir: Zgodovina župnij in zvonovi v dekaniji Radovljica, 1897

1907

Nesreča Dne 27. februarja sta sekala bukve Tomaž Sodja iz Češnjice pri Podnartu in njegov sin Jože. Ko je klestil oče spodnje veje, začela je padati bukev. Sin ga je opominjal, naj se umakne, a zamotan v hosti se ni mogel naglo rešiti. Bukov je padla nanj in mu skoraj polomila hrbet, izbila dva zoba in pretrgala ustnico. Mož se je že tretjič ponesrečil in doslej še srečno prestal.

Vir: Gorenjec, 9. 3. 1907

Išče se cerkvenik za podružno cerkev na Češnjici, ki bi hodil ob nedeljah in praznikih tudi orgljat k župni cerkvi na Ovsišah. Plače je v denarju 120 K, stanovanje, 22 mernikov ajde, drva, osem oralov dobrega sveta, lep sadni vrt. dosti paše, stelje itd Nastop službe o sv. Jurju ali lahko že prej.

Domoljub, 28. 3. 1907

S Češnjice pri Podnartu je pretečni teden čez 70 let stara ženica L. V. ubila velikega divjega kozla s kamnom tako, da je bil takoj mrtev.

Vir: Gorenjec, 13. 7. 1907

Kadar so otroci sami... Kropa. 11. aprila Borba za vsakdanji kruh sili starše, da morajo pustiti svojo mladež doma brez nadzorstva in pouka. Prepuščeni samim sebi se otroci domislijo mnogokrat na stvari, ki morejo povzročiti veliko nesrečo in zlo.

V Češnjici, eni izmed okoliških vasi Kroke se je pred nekaj dnevi dolgočasila skupina 5 otrok. Oče in mati sta že v zgodnjih jutranjih urah pustila svojo deco samo. Poglavar družine Janez, po poklicu opekar, je vobče odhajal od doma preko vsega tedna in je bil le ob nedeljah doma. Mati Frančiška pa je hodila na delo v tovarno JugoBrun v Kranj. K otrokom se je vračala šele ob 22. zvečer. Mogla bi biti v nadzorstvo še najstarejša hči Marija, ki pa je morala vsak dan v osnovno šolo v Ovsiše. Osamljeni otroci v starosti od 3 do 12 let so hiteli k sosedi Ceciliji in jo prosili vžigalic, češ, da si skuhamo kosilo. Čim so

otroci imeli vžigalice v rokah, so drli nazaj v hišo.

»Dajmo, zakurimo ogenj v hlevu.« je dejala mala Francka.

»Pa velik mora biti,« je pristavil nepremišljeni Tonček. In že so mali nepredvidneži nanosili v hlev, ki je od hiše oddaljen komaj 8 metrov, kopicu suhih smrekovih drv. Ko so bila polena pod jaslami lepo naložena, je 8-letni Slavko podkuril drva, ki so se takoj vnela.

Otroci so se prizora kmalu naveličali. Odšli so v hišo in za seboj vežna vrata zaklenili. Iz hleva se je seveda pričel valiti gost dim, ki ga je prvi opazil Peter Mohorič. V

duhaprisotnosti je hitro alarmiral posestnika Rozmana m druge vaščane, ki so prihiteli kraj ognja in ga z vso brižnostjo pogasili.

Le izredno srečnemu naključja je pripisovati, da je bila nesreča v poslednjem hipu odvrnjena. Le par trenutkov pozneje in ogenj bi bil zajel s senom založen hlev. Hlev in bližnja hiša sta krita s slamo. Ob izbruhu ognja bi bila v nevarnosti tudi gospodarska poslopja vseh vaščanov, ker so hiše oddaljene le po par metrov. Največja nevarnost pa je pretila otrokom samim. Ker Češnjica nima potrebnega gasilnega orodja in pa ker so se nepremišljenci zaklenili, bi bilo reševanje skrajno otežkočeno.

Vir: Jutro, 12. 4. 1930

1933

Petindvajsetletnico poroke sta praznovala na belo nedeljo Ivana in Jožef Šolar v Rovtah in Lucija in Janez. Vovk iz Češnjice. Srebrnjakom kličemo: Bog vas živi še mnoga leta. – Saj ga že poznate.

Vir: Domoljub, 10. 5. 1933

1936

Češnjica pri Podnartu. Preteklo soboto smo spremili na domače pokopališče mladega fanta Janeza Kemperle. Kratka zavrata bolezen je strla mlado življenje. Pokojni Janez je bil zelo dober fant, za vse dobro brž pripravljen, priden in pošten, kakor malokdo. Še preteklo nedeljo je po domačih vaseh nabiral z drugimi fanti denar za popravo češenjske cerkve. Sam je to misel sprožil in sam se je lotil neprijetnega dela. Bil je vselej vesel, do vsakogar dober in zato se je ljudem tako priljubil, da kar nismo mogli razumeli in verjeli, da je res umrl. Pogreb je bil ganljiv. Od vseh strani so prišli ljudje, fantje, njegovi tovariši so mu zapeli dve žalostinki, pogrebni obred pa je izvršil g. župnik ob asistenci p. Bonaventure Resmana z Brezij. Janeza smo položili v grob, njegovi domači in vsi drugi se pa tolažimo, da je njegova duša pri Bogu, v nebesih, kjer prosi za nas, da bi srečno hodili za njim in skoraj prišli k njemu in k Bogu.

Vir: Domoljub, 29. 4. 1936

1937

Češnjica, 100-17-5-10-1. Sr so du zdr fin Radovljica 10 km, žand žel pTt Podnart 3 km, o 4 km, š žup Ovsiša 2 km. Nm 480m. Leži na lepi ravnici vrh j. dobravske planote, sredi med Ovsišami in Kropo, 1.5 km zložne obč. poti od ban. ceste. Težka zemlja v obsežnih prisojnih poljih. Na trg oddaja krompir, nekaj sadja, deske, oglje in drva, piščeta in jajca (zlasti v Kropo in na Bled). Izletna pot na Jamnik. Podr. Cerkev sv. Tomaža z lepo vzvišeno lego je bila zidana 1696, popravljena 1763 in 1814. Preprost baročni slog.

Vir: Krajevni leksikon Dravske banovine, 1937

Češnjica pri Podnartu. Komaj pičle tri kilometre od Podnarta leži naša prijazna vas, pa še do danes nismo dobili k nam elektrike, dasi jo imajo po vseh okoliških vaseh in še celo »hribovci« se lahko z njo pobahajo, saj z Jamniku tako lepo sveti, da se vidi po vsej Gorenjski. Že pred leti smo začeli z akcijo, da bi dobili elektriko, pa je takrat padlo vse v vodo. Potem so prišli težki časi s krizo, ko nismo niti misliti mogli na elektriko. Zdaj se je zadeva zopet znova poživila in upajmo, da nam bo zdaj elektrika kmalu svetila. Mislili smo, da jo bomo dobili z Ovsiš, od koder bi bilo najbližje, a strokovnjaki pravijo, da bi morali graditi nov transformator, ki bi bil seveda kljub zboljšanemu gospodarskemu položaju le predrag. Zato jo bomo pa dobili preko Lipnice z Dobrave. Količki so že zabiti in upajmo, da bodo kmalu na njih mestu stali električni drogovi in da bomo prihodnje leto že mlatili z motorji. Glavno vprašanje je seveda denar. Vsak, ki bi si jo dal napeljati, bo moral plačati štirikratno davčno podlago, kar končno ni tako velika vsota. Tudi drogove bi morali kmetje sami dati. Zadnji čas je že, da nam izginejo nepotrebni predsodki. Vsak kmet naj nekaj žrtvuje in naša vas bo obogatela za veliko in pomembno pridobitev. In potem nas ne bo sram pred hribovci in pred nikomur.

Vir: Gorenjec, 13. 11. 1937

1938

Češnjica pri Podnartu. Pokopali smo Janeza Rozmana, ki je umrl po dolgotrajni in mučni bolezni. Pokojni je bil prava gorenjska grča, značaj, ki ga ni upognila nobena sila. Dober gospodar, skrben oče, ki je ljubil delo in zemljo in se žrtvoval zanjo. Živa vera in ljubezen do lastne grude sta ga podpirali, da ni nikdar omahnil. Z ženo, ki jo zapušča, sta vzgojila deset otrok, ki so vsi preskrbljeni, najstarejšega jima je vzela vojna. Pokojnik je bil priljubljen in znan, to nam je dokazal tudi njegov pogreb, na katerega so prišli številni sorodniki in znanci. Naj blagemu možu sveti večna luč, njegovim domačim pa izrekamo svoje sožalje.

Elektriko bomo dobili. Nikakor nočemo zaostajati za sosednjimi vasmi, ki jo že imajo. Res je bil že skrajni čas! Zdaj že delamo z vso paro in upamo, da nam v nekaj tednih že zasveti. Tako bo zadnji otok v našem kotu elektrificiran in nas ne bo treba biti sram pred drugimi.

Vir: Domoljub, 9. 2. 1938

Češnjica v starih časopisih (po drugi svetovni vojni)

1954

Pozicija Češnjava, 1954
Vir: reliefni zemljevid (avtor: Selan)

Češnjava v starih časopisih (po vojni)

1957

Prodaj motorno kolo »Triumph« 250 ccm. Rozman Ciril, Češnjava št. 5, p. Podnart.

Prodaj motorno kolo DKW 200 ccm. Koselj Janko Češnjava št. 6, p. Podnart.

Vir: Glas Gorenjske, 29. 3. 1957

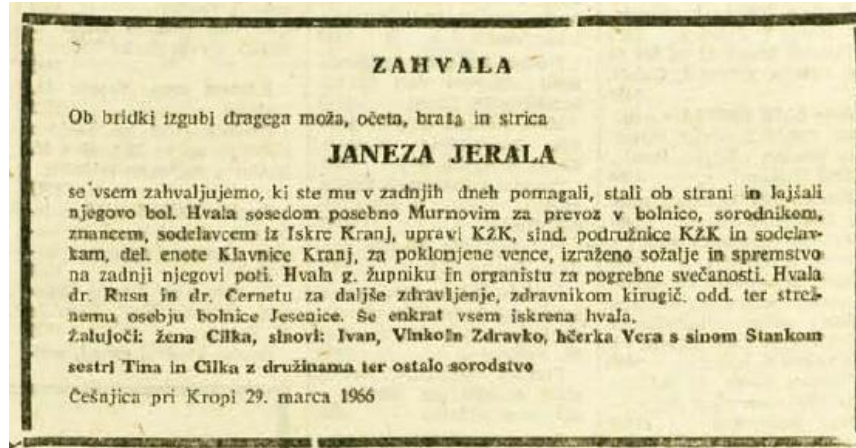
Motorno kolo 250 ccm, že registrirano za leto 1957, prodaj. Češnjava 5, Podnart.

Vir: Glas Gorenjske, 19. 4. 1957

Prodaj več 20-25 kg težkih prašičev. Češnjava 16, Podnart.

Vir: Glas Gorenjske, 17. 6. 1957

1966

Vir: Glas, 2. 4. 1966

1967

Občinske volilne komisije za volitve odbornikov občinske skupščine v Radovljici; ... 15. volilni enoti - Podnart, Zaloše, Prezrenje, Ovsiše, Rovte, Češnjica, Dobravica in Poljšica je bil en kandidat: ROZMAN Ciril, Češnjica št. 5 pri Kropi - 501 glas. Za odbornika je bil izvoljen ROZMAN Ciril, Češnjica, pri Kropi.

Vir: Uradni vestnik Gorenjske, 13. 5. 1967

1976

Nova meja med katastrskima občinama Nemilje in Češnjica pri Kropi, h kateri se bodo izvzete parcele priključile, poteka takole:

od tromeje med pare. št. 920/1 k. o. Češnjica pri Kropi in 1167, 1163/1 ter 1131 k. o. Nemilje proti jugozahodu v približni dolžini 340 m ob mejah parcel 1163/1, 1133/1 last Mohorič Janka, Njivica 7 ter Tratnik Janeza, Njivica 9, pri tromeji parcel št. 1133/1, 1138 in 1123/2 k. o. Nemilje se obrne proti severozahodu v približni dolžini 200 m ob mejah parcel 1138, 1139 last Tratnik Marjana, Njivica 9, 1121 last Miklavčič Valentina, Zabrekve 8, 1120 last Mohorič Vinka, Njivica 11, 1118 in 1119 last Mohorič Janeza, Njivica 7 in 1115 last Brejc Janka, Njivica 6, do tromeje parcel 1115, 1124, 1122/1 in 1122/2 k. o. Nemilje, kjer se obrne proti severu ob meji parcele št. 1124 last Oblak Kristine in ndl. Viktorja, Njivica 8 za vsakega do 1/2, v približni dolžini 220 m, do tromeje parcel 1124, 1073 in 1128 k. o. Nemilje, tu se obrne proti jugozahodu v približni dolžini 800 m ob parcelah št. 1124 last Oblak Kristine in ndl. Viktorja, Njivica 8 vsak do 1/2, 1114 last Miklavčič Valentina, Zabrekve 8, 1102/2 last Gorjanc Gabrijela, Rovte 4, 1106 last Tratnik Janeza, Njivica 9. in 1105 last Brejc Janka, Njivica 6, do tromeje parcel št. 1105, 1016/1 in 1104 k. o. Nemilje, kjer se obrne proti severu in poteka v približni dolžini 530 m vzdolž mej parcel št. 1104, last Tratnik Janeza, Njivica 9, 1025 last Brejc Janka, Njivica št. 6, 1026 last Pintar Cirila, Rovte 12 in 1030 last Mohorič Vinka, Njivica 11, do tromeje parcel 1030, 1102/1 in 1102/3 k. o. Nemilje, kjer se obrne proti zahodu in

poteka v približni dolžini 440 m vzdolž mej parcel št. 1130 last Mohorič Vinka, Njivica 11, 1029 last Mohorič Janka, Njivica 7, 1028 last Lotrič Janeza, Cecilije, ndl. Cilke in ndl. Slavka, Zg. Besnica 37 vsak do 1/4, 1027 last Mohorič Franca, Njivica 7, 411/1 last Bešter Srečka, Jamnik 8, do tromeje parcel številka 411/1, 1034 in 1032 k. o. Nemilje, kjer se obrne proti severu in poteka v približni dolžini 650 m ob meji parcele št. 411/1, last Bešter Slavka, Jamnik 8 do tromeje parcel št. 1034, 411/1 k. o. Nemilje ter pare. št. 1294 k. o. Češnjica pri Kropi: od tu dalje pa po dosedanji meji med k. o. Nemilje in Češnjica pri Kropi.

Vir: Uradni vestnik Gorenjske, 25. 5. 1976

V sredo, 14. aprila, se bo na osmi redni seji sestal zbor krajevnih skupnosti radovljiške občinske skupščine. Delegati bod o obravnavali predlog odloka o mejah krajevnih skupnosti v občini in predlog odloka o spremembi katastrske občine Češnjica pri Kropi. Odločali se bodo tudi o podpisu samoupravnega sporazuma o enotni uvedbi obratovalnega časa trgovin v občini.

Vir: Glas, 6. 4. 1976

1977

Popravilo cest. V krajevnih skupnostih Podnart in Brezje so zemeljski plazovi povzročili precejšnjo škodo. Cesta Češenjski most-Češnjica je neprevozna, poškodovan pa je tudi most. Po cesti Ovsiše-Češnjica pa je mogoč le lažji promet. Za odpravo te škode oziroma popravilo bi potrebovali 1,386.732,18 dinarja.

...

Izvršni svet občinske skupščine predlaga samoupravni interesni skupnosti za komunalne zadeve, da prevzame financiranje del na zemeljskem usadu na cesti Češnjica-Podnart in na cesti Peračica. Za to pa naj bi skupnost najela ustrezno posojilo pri podružnici Ljubljanske banke v Radovljici. Vsem zborom občinske skupščine pa izvršni svet predlaga, da skupščina prevzame odplačilo anuitet za posojilo in sicer največ do polovice vsakoletne obvezne rezerve v občinskem proračunu.

Vir: Glas, 27. 5. 1977

Dobra Češnjica. Zakaj »dobra«? Zaradi dobre zemlje, rodovitnih polj — druge Češnjice, ki jih ni malo na Slovenskem, so bolj revne vasice, s skopo zemljo in neugodno lego. Naša Češnjica nad Ovsišami je res »dobra« — saj leži na rodovitni ravnici, sredi blagih dobrav in zelenih gozdov. Kar s štirih strani lahko prideš vanjo po ozkih poteh: od Podnarta, iz Nemilj, od Lipnice in iz Kroke — pa vendar se zdi tako osamljena, izolirana od sosedov in vplivov.

Kako neumljiva je bila soseščina v teh krajih še pred nekaj leti, izpričuje že en sam pogovor: Kroparica se je primožila v Češnjico. Koga je vzela, vprašajo. Brž odgovore drugi, tujca je vzela, Češnjičana! Še za drug tako osamljen, tako izoliran kraj na Gorenjskem vem: to je kotlina okoli Leš, od Peračice navzgor. Tako zavetna, tako rodovitna kotlina, da so j še pred začetkom našega stoletja rekli: gorenjska Vipava.

No, vrnimo se k naši »dobri« Češnjici! K cerkvi, ovsiški podružnici sv. Tomaža; onega svetnika, ki še Bogu ni zaupal, ni veroval — odtod njegov vzdevek »neverni Tomaž« .

Potem pa se je skesano vdal in priznal: Moj gospod, moj Bog!

Tako je tudi zapisano nad velikim oltarjem cerkvice, ki je bila zgrajena l. 1696. Postavil jo je Boštjan Papler. Prezidana v današnji skromni baročni slog je bila l. 1763. Zapis na oboku »velbana 1814« pa daje slutiti, da je do tačas lebdel nad verniki poslikan lesen strop.

Skozi Češnjico teče potok Plaznica. Plaznica? Morda pa le Plavžnica? Voda , ki teče ob plavžih. Saj tu smo na rudoslednih tleh: stare jame na Dobravi, bližnja kovaška Kropa in železarska Kamna gorica, pa še vsa železorzodna Jelovica.

Na kmetih, na kajžah. Najbrž je bilo še kje tako: gruntarji so se košatih na enem koncu vasi, kajžarji pa so se tiščali na drugem koncu. To je bil vaški proletariat.

Tudi Češnjica je bila tako razdeljena: tam spodaj, okrog cerkve so se košatile velike domačije - na drugem koncu vasi pa so čepele kajže. Od tod: »Na kajžah«. Hlapec in dekla sta se našla , se poročila in imela otroke. Dobil a sta kajžo — a ostala sta še vedno hlapec in dekla .. . Njuni otroci pa pastirji. In pozneje spet hlapci.. .

Tako je bilo nekoč. Danes je ostalo živo le še ime dveh delov vasi. Saj se zdaj dogodi tudi taka - včasih nezaslišana - reč: dekle »S kmetov« se poroči »Na kajže«. Z eno od teh mladih žena , ki se je primožila »Na kajže«, sem onidan sam govoril. Rekla mi je: pomislite, S kmetov sem prišla sem, Na kajže .. . Seveda njen sedanji dom ni nikaka kajža - ima prav lepo sodobno hišo z vsemi modernimi pripomočki za manj utrudljivo življenje.

Po številu prebivalcev Češnjica ni velika - komaj sto je domačinov . Pred sto leti jih je bilo malo več - 118. Mar tudi odtod, iz tako lepega kraja, beži mladina v mesta?

Pesnik in pisatelj. Dve domačiji na Češnjici sta, ki ju bom moral posebej omeniti. To je stari Rožmanov dom, kjer so imeli deklico, ki je vstopila v našo pripovedno ljudsko pesem

kot deklica-vojak. O njej sem resda že pisal, toda najbrž ne bo narobe, če bom še kaj povedal o njenem domu v okviru teh zapisov.

Prej pa naj steče prijateljska beseda o Češnjičanu Joži Vovku, ljubeznivem pesniku in pisatelju, ki je nazadnje služboval kot župnik na Jezerskem in v Kokri .

Joža Vovk je bil doma »na kmetih«, torej na trdni domačiji, ki se ji je reklo »pri Žitarju«. Pomembno ime - za osnovo ima žito, kruh .. .

Lepa hiša, v kateri gospodari zdaj družina Jožovega brata Metoda Vovka, nosi številko Češnjica 15. Prav bi bilo in spodobilo bi se vzdati v njeno sprednjo steno, na levo od veznih vrat, spominsko ploščo, morda s temile vklesanimi preprostimi besedami: Tu je bil rojen Joža Vovk, pesnik in pisatelj (1911 do 1957). / Črtomir Zorec

Vir: Glas, 7. 10. 1977

Trop ovac. Ko sem se mudil nedavno - pred kakim tednom – na Češnjici, sem zagledal v oboru nekaj starih ovac. Potem sem vprašal, mar še živi ovčjereja v teh krajih - in zvedel sem: posestnik Soklič, po domače Aleš, ima kar številen trop ovac - čez 200 jih je. Ima pastirja, ki živali pase na travnatih brežinah Begunjščice. Prav te dni, v začetku oktobra so se ovce vrnilo s paše »domov«, na Češnjico, kjer bodo prezimile.

Presenetilo me je to dejstvo – saj vsi Jezerjani skupaj ne premorejo tako številne črede ovac. Ko se vendar celo naša ovčja pasma imenuje »jezerska ovca«! Za Češnjico pa nisem vedel, da ima tako močan ovčji trop.

Rojstna hiša pesnika Joža Vovka na Češnjici št. 15

Ni več češenj. Res, na Češnjici - že ime kraja tako pove - bi moralo biti kar gosto od češnjevih dreves. A češenj je na Češnjici danes bolj malo, komaj za domačo porabo. Tudi slovitega žganja češnjevca ne kuhajo za prodajo; le zase, a prav malo.

Sicer pa imam navado tudi povprašati, kako je kaj s kmetovanjem v teh hribovskih vaseh. In zvem nesmisel: vsak kmet ima svoj traktor in drage druge kmetijske stroje. Ki pa mu vsi služijo le nekaj dni v letu.

Mar ni bilo bolj gospodarno v prejšnjih časih, ko so obstajale strojne zadruge - stroji so služili vsem članom, bili so torej pametno izkoriščani.

Vse, kar je bilo staro, pa ni bilo nujno tudi slabo. Vsaj s tako obsežnim trgovanjem se niso

ukvarjale, niti kulturnih domov si niso lastile in zasedale te naše stare kmetijske zadruge. / Črtomir Zorec

Vir: Glas, 21. 10. 1977

Pismo Rožmanovim. Sicer pa se vrnimo na Češnjico. Tjakaj je prišlo pred več stoletji, torej še v »turških« časih pismo, ki je zahtevalo, da gospodar pošlje na vojsko sina in konja. Taka je bila stara navada in dolžnost: Rozmanova hiša (Češnjica št. 19 - včasih št. 1, pač ker je bila prva in najimenoitnejša!) je morala v primeru vojne s Turki poslati konjenika. Morda od tod tudi hiši ime: Ross = konj, Mann z: mož - torej Rossmann, Rozman, po naše Rozman?

Še danes je kmetije kar 45 ha, živine v hlevu je deset, tudi konj je še pri hiši - traktorju navkljub. Kakšna pa bi bila ponosna gorenjska kmetija brez konja? Brez traktorja pač, brez konja pa ne! Vsaj taka, ki kaj nase da! Saj gre za čast. Ne za hasek!

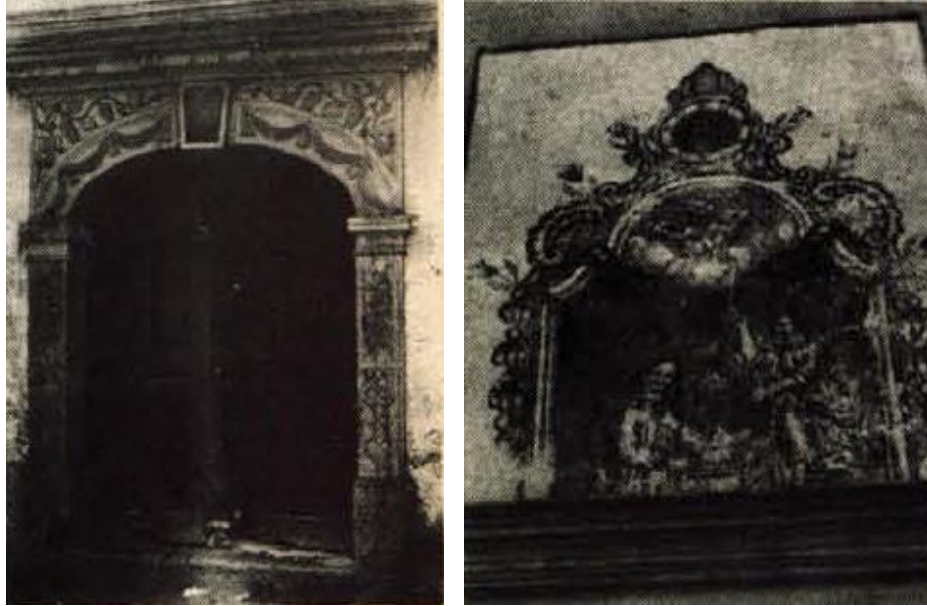
In še to, mimogrede: ko sem stopil v hišo (po mestno: »dnevno sobo«), sem brž uzrl stensko uro nihalko - na vrhu je bil za okras izrezljan lep konjič! Kot nalašč in kar prav za hišo s tako lepo staro slavo!

Rozmanova hiša na Češnjici, dom junaške deklice-vojaka

Dekleta, dekleta ... Najbrž usoda (če smemo muhavemu naključju tako reči) ponagaja tam, kjer si to najmanj žele: dogodi se, da imajo na neki kmetiji sama dekleta - sina pa nobenega. Kot nalašč! No, tako je bilo dano tudi Rozmanovi hiši nekoč - in tudi danes je tako: kar trinajst jih je - seveda, če štejem vdovo za devet! - poleg matere še hčere Marta, Danica, Vida in Anica. No, pa tudi fantje so trije. Seveda tu, kot drugje, lebdi v skrbeh vprašanje: kdo bo v bodočnosti gospodaril na prelepi Rozmanovi domačiji. Vse je po službah v dolini, daleč od dobre zemlje. Le kdo bo še polja ljubil, le kdo bo še praprot žel?

Imenitnost Rozmanove hiše poudarjajo tudi bolj ali manj ohranjene podobe na vnanjih hišnih stenah (križanje, Marijino oznanenje, sveti Florijan, Mati božja). Čez sto let je star hišni portal iz zelenega peraškega kamna (tufa, peščenca). Vkllesana letnica 1851 kaže čas, ko so hišo obnovili, popravili, preuredili.

Portal Rozmanove hiše iz l. 1851 - peraški zeleni kamen
Ena od stenskih podob na Rožmanovi hiši (Marijino oznanjenje)

Hiša je enonadstropnica, soseda ji je Žitarjeva domačija, rojstni dom pesnika Jože Vovka. Škoda pa je, da stenske podobe razjeda zob časa - mar se jih ne bi dalo vsaj zaščititi? / Črtomir Zorec

Vir: Glas, 28. 10. 1977

V nedeljo, 27. novembra, so v krajevni skupnosti odprli most in cesto Češnjica-Dobravica. Dela pri gradnji mostu in sanaciji cestnih usadov so veljala blizu 1,4 milijona dinarjev; denar je zagotovila občinska skupščina. Sicer pa so letos v krajevni skupnosti na dvajsetih kilometrih cest postavili prometne znake, smerokaze in ogledala.

V nedeljo so v krajevni skupnosti Podnart svečano odprli most in cesto Češnjica-Dobravica. Most in cesto je odprl Ciril Rozman. / Foto: F. Perdan
Vir: Glas, 2. 12. 1977

1978

Seznam zaščitenih kmetih – KS Podnart (Češnjica):

Grobin (?) Anton, Češnjica št. 23
Rozman Ana, Češnjica št. 26
Vovk Metod, Češnjica št. 21
Varl Janko, Češnjica št. 23
Soklič Joža, Češnjica št. 22
Fister Alojz, Češnjica št. 10
Jerala Vinko, Češnjica št. 14
Mohorič Peter, Češnjica št. 6
Rozman Ciril, Češnjica št. 18

Vir: Uradni vestnik Gorenjske, 3. 3. 1978

Op.: To so nove hišne številke v Češnjici.

1990

Kandidat na občinskih volitvah (Volilna enota št. 14 – KS Podnart); ... Andrejček PEČJAK, 1957, stroj, ing., Češnjica pri Kropi Predlagatelj: KS Podnart.

Vir: Gorenjski glas, 13. 4. 1990

1995

ZAHVALA

Ob smrti dragega brata, strica in bratranca

IVANA JERALE

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče. Lepa hvala g. župniku za lepo opravljen obred. Pevcem Zupan za lepo zapete žalostinke in trobentaču za zaigrano Tišino. Prav tako smo dolžni zahvalo medicinske-mu osebju Hematološke klinike v Ljubljani ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat lepa hvala.

Žalujoči: brat Vinko z družino, sestra Vera s sinom Stankom in brat Zdravko z družino
Češnjica pri Kropi, Sr. Dobrava pri Kropi, Domžale, 25. septembra 1995

Vir: Gorenjski glas, 10. 10. 1995

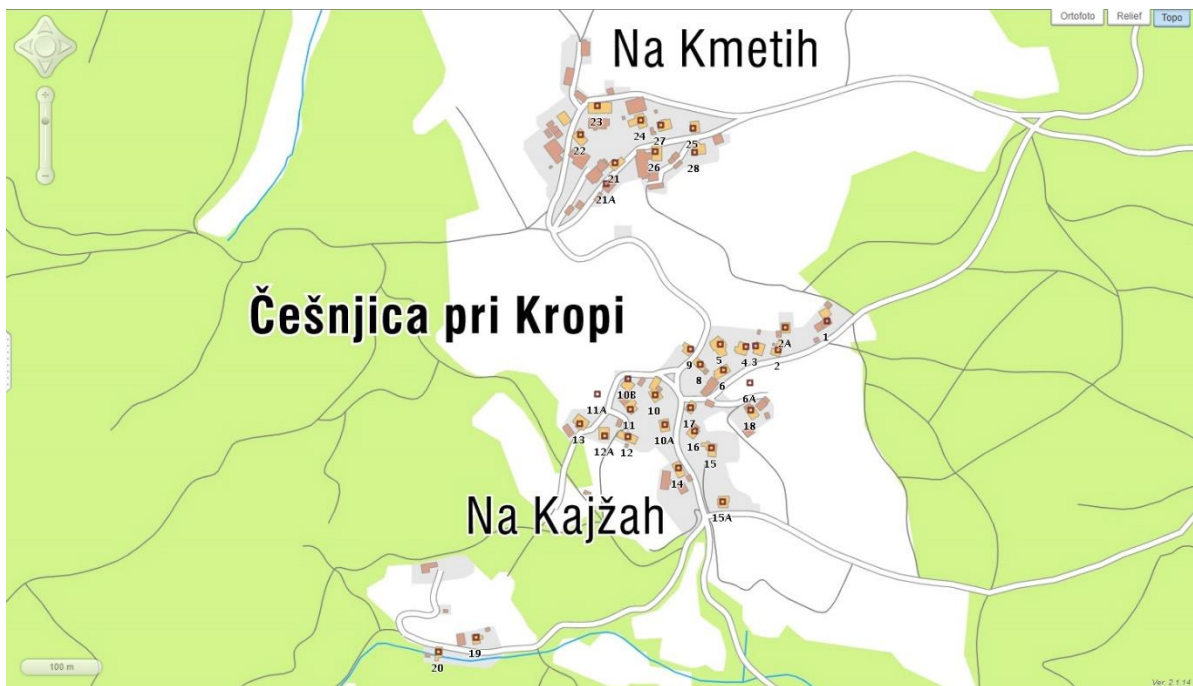
Češnjica – pogled iz zraka
Vir: eauto.si

Češnjica pri Kropi – danes

Brezje – ortofoto posnetek, 2016
Vir: geopedija.si

Češnjica pri Kropi – topografska karta, 2016
Vir: geopedija.si

Stare domačije v Češnjici pri Kropi

Rožman

Češnjica št. 1 - Rossmann (lastnik Rossmann, 1827), Roshman (lastnik Rosman, SA 1774-1855), Rozman (lastnik Rozman, SA 1814-1894) // [Pri Rožmanu – Češnjica št. 26.](#)

Rožmanova domačija, 1977
Vir: Glas, 28. 10. 1977

**Portal iz 1. pol. 19. stoletja - Rožman
Vir: RAGOR (GM Kranj)**

Boštar

**Češnjica št. 2 - Bostar (lastnik Rant, 1827), Boshtar (lastnik Rant, SA 1774-1855),
Boštar (lastnik Rant, SA 1814-1894) // Pri Boštarju – Češnjica št. 24.**

Lastniki domačije so imeli velik gozd - boršt, od koder naj bi izviralo tudi hišno ime.

Vir: RAGOR

Cajhen

**Češnjica št. 3 - Zeichen (lastnik Warl, 1827), Zajhen (lastnik Jelenz, SA 1774-1855),
Cajhen (lastnik Varl, SA 1814-1894) // Pri Cajhnu – Češnjica št. 23.**

Aleš

**Češnjica št. 4 - Allesch (lastnik Primtz, 1827), Alesh (lastnik Primz, SA 1774-1855),
Aleš (lastnik Potočnik, SA 1814-1894) // Pri Alešu – Češnjica št. 22.**

Žitar

Češnjica št. 5 - Schittar (lastnik Marintscheg, 1827), Shitar (lastnik Vovk, SA 1774-1855), Žitar (lastnik Volk, SA 1814-1894) // **Pri Žitarju – Češnjica št. 21.**

Vovk Ivana (Češnjica št. 5, 10. 5. 1888 / um. ?). Leta 1908 poroka s Šolar Jožef (Rovte št. 1, roj. 29. 12. 1878 / um. 17. 9. 1937).

Vir: gedbas.genealogy.net

Vovk Joža (Češnjica pri Kropi, 17. 2. 1911 - Zgornje Jezersko, 17. 2. 1957).

Rojstna hiša Joža Vovka
Vir: Glas, 21. 10. 1977

Joža Vovk – duhovnik, književnik, 1911-1957
Vir: gorenjci.si

Janez Vovk je bil rojen 14.12.1912 leta na Češnjici pri Podnartu, kot drugi od osmih otrok. Osnovno šolo je končal na Ovsišah, obrtno pa v Kranju, obenem pa se je izučil za puškarja. Sledilo je leto in pol brezposelnosti ter dvoletno služenje vojaškega roka v Mostarju pri letalstvu, kjer je opravil tudi tečaj za orožarja. Po vojaščini je bil sprejet kot orožar-inštruktor v Beli Crkvi v Banatu. Po štirih letih, leta 1938, je bil premeščen v Skopje. Po nemški okupaciji se je vrnil v Slovenijo in se zaposlil v takratni LGW v Kranju, kjer je štiri leta služboval kot orodjar, vsa preostala leta do upokojitve leta 1973 pa je bil zaposlen kot učitelj praktičnega pouka v Šolskem centru Iskre v Kranju. Ko se je med vojno vrnil v Slovenijo, se mu je prav kmalu prebudila želja po rezbarstvu, ki je v njem tlela že od otroških let, pa takrat za delo ni imel nikakršnih pogojev. V tistih časih so dobili v Kropi, v cerkvi sv. Lenarta nove izrezljane jaslice, nad katerimi je bil ves prevzet in navdušen. In takrat je vedel, da bo nekoč tudi sam ustvarjal v lesu. Začetki so bili težki, bil je popoln začetnik in samouk, le z orodjem ni imel težav, saj si je vsa dleta naredil sam. Prvi izdelki so bili precej okorni, potem pa so skozi dolge ure pridnosti in potrpežljivosti postajali čedalje boljši.

Vir: Janez Vovk - rezbar, katalog ob razstavi v Galeriji graščine Duplje, 2001

V bajti

Češnjica št. 6 - Zeichen (lastnik Warl, 1827), Zajhnova kajža (lastnik Hrovat, SA 1774-1855), Cajhnova bajta (lastnik ---, SA 1814-1894) // Hiše ni več. Na tem mestu: V bajti – Češnjica št. 13.

Domačija je stala na mestu današnjega naslova Češnjica 13.

Vir: RAGOR

Tomše

Češnjica št. 7 - Thomasche (lastnik Erschen, 1827), Tomshe (lastnik Ershen, SA 1774-1855), Tomše (lastnik Ržen, SA 1814-1894) // Pri Tomšetu – Češnjica št. 12.

Domačija je dobila hišno ime po priimku gospoda Tomšeta, moža z visokim činom v avstro-ogrski vojski, ki je živel v hiši.

Vir: RAGOR

Pogačnik

Češnjica št. 8 - Pogatscnig (lastnik Pogatschnig, 1827), Pogazhnik (lastnik Pogazhnik, SA 1774-1855), Pogačnik (lastnik Pogačnik, SA 1814-1894) // [Pri Pogačniku – Češnjica št. 10.](#)

Kaševce

Češnjica št. 9 - Kraschouz (lastnik Jeralla, 1827), Kashoviz (lastnik Jerala, SA 1774-1855), Kaševce (lastnik Jerala, SA 1814-1894) // [Pri Kašovcu – Češnjica št. 14.](#)

Češnovce

Češnjica št. 10 - Zcheschnouz (lastnik Krail, 1827), Zhesnovz (lastnik Kralj, SA 1774-1855), Češnovce (lastnik Vidic, SA 1814-1894) // [Pri Češnovcu – Češnjica št. 15.](#)

Tomažin

Češnjica št. 11 - Thomasin (lastnik Papler, 1827), Tomashin (lastnik Papler, SA 1774-1855), Tomažin (lastnik Marinšek, SA 1814-1894) // [Pri Tomažinu – Češnjica št. 18.](#)

Predniki naj bi se ukvarjali s strojenjem kož.

Vir: RAGOR

Dolinar

Češnjica št. 12 - Dollnez (lastnik Papler, 1827), Dolinar (lastnik Papler, SA 1774-1855), Dolinar (lastnik Papler, SA 1814-1894) // [Pri Dolinarju – Češnjica št. 6.](#)

Pri Dolinarju
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Nova in stara hišna številka
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal, detajl)
Op.: Po starih dokumentih bi morala biti namesto trinajstice tu dvanajstica.

Kokol / Kokalj

Češnjica št. 13 - Kokail (lastnik Podlipnek, 1827), Kokalj (lastnik Ershen, SA 1774-1855), Kokalj (lastnik Varl, SA 1814-1894) // Hiše ni več. Na tem mestu: Pri Kokolu – Češnjica št. 5.

Domačije se spomnijo le po imenu, stala je na mestu današnjega naslova Češnjica 5.
Vir: RAGOR

Mežnar

Češnjica št. 14 - Messnerey (lastnik ---, 1827), Meshnarija (lastnik Bedenk, SA 1774-1855), Mežnija (lastnik Bedenk, SA 1814-1894) // **Pri Mežnarju – Češnjica št. 8.**

Mrnak

Češnjica št. 15 - Rossmann (lastnik Rossmann, 1827), Roshmanova kajsha (lastnik Shink, SA 1774-1855), Rozmanova bajta (lastnik ---, SA 1814-1894) // **Pri Mrnaku – Češnjica št. 2.**

Potočnik

Češnjica št. 16 - Pototschnig (lastnik Kemperle, 1827), Potozhnik (lastnik Kemperl, SA 1774-1855), Potočnik (lastnik Kemperle, SA 1814-1894) // **Pri Potočniku – Češnjica št. 19.**

Muren

Češnjica št. 18 – Pri Jost (lastnik Pogatschnig, 1827), Josha (lastnik Kavzhizh, SA 1774-1855), NP (lastnik Bedenk, SA 1814-1894) // **Pri Murnu – Češnjica št. 9.**

Grivar

Češnjica št. 20 - NP (lastnik Ambrushizh, SA 1774-1855), Grivar (lastnik Jakše), SA 1814-1894) // **Hiše ni več.**

Domačije ni več, v njej je živel krojač.

Vir: RAGOR

Hvalovc

Češnjica št. 21 - Hvalovc (lastnik Hvala, SA 1774-1855), Hvalovc (lastnik ---, SA 1814-1894) // **Pri Mrnaku – Hvalovcu št. 20.**

Po evidencah iz SA je bil stari naslov Poljšica 21.

Vir: RAGOR

Ržen

Pri Rženu – Češnjica št. 17.

Domačija je bila zgrajena leta 1937.

Vir: RAGOR

Poljšica pri Kropi – Na Kmetih

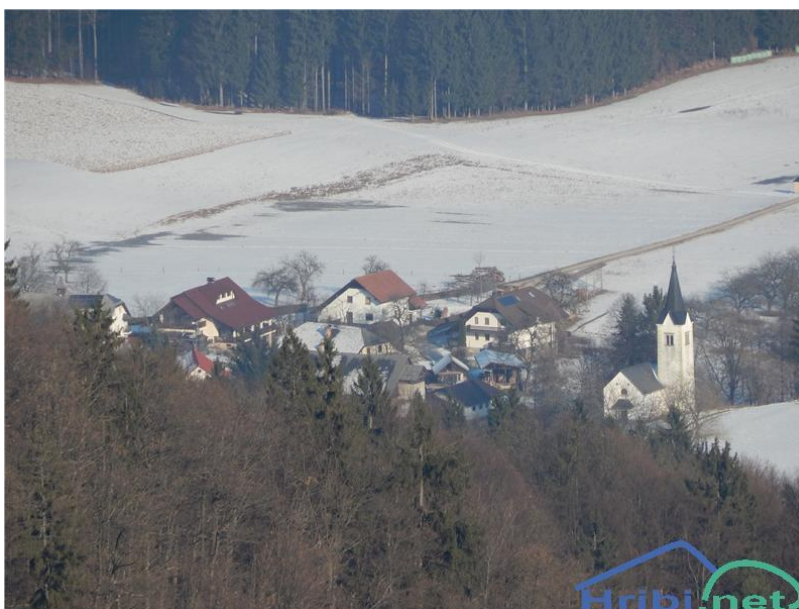
Vir: geopedija.si (detalj)

Poljšica pri Kropi – Na Kajžar
Vir: geopedija.si (detalj)

Češnjica pri Kropi - danes

Češnjica pri Kropi

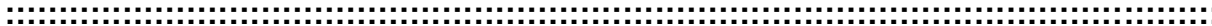
Vir: hribi.net

Češnjica pri Kropi – vhod v vas
Vir: ad-pecjak.si

Cerkev sv. Tomaža
Vir: radolca.si

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 1. 10. 2018

glavrencak@gmail.com